

Bijlage 11 Advies Natuurwaarden

Advies Natuurwaarden Westlede Tiel

BügelHajema

Plek voor ideeën

Advies Natuurwaarden Westlede Tiel

Inhoud

Rapport en bijlagen

23 mei 2017

Projectnummer 011.14.01.00.00

Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Plangebied en voorgenomen plannen	7
2.1	Ligging	7
2.2	Huidige situatie en voorgenomen plannen	7
3	Gebiedsbescherming	9
3.1	Natuurbeschermingswet 1998	9
3.2	Provinciaal ruimtelijk natuurbeleid	12
4	Soortenbescherming	14
4.1	Vaatplanten	15
4.2	Zoogdieren - vleermuizen	15
4.3	Zoogdieren - overige	17
4.4	Vogels	18
4.5	Amfibieën en vissen	21
4.6	Reptielen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelden	21
5	Conclusie en consequenties	23
5.1	Beschermde gebieden	23
5.2	Beschermde soorten	23
5.3	Uitvoerbaarheid	24
6	Bronnen	25
6.1	Veldbezoek	25
6.2	Media	27
6.3	Literatuur	27

Bijlagen

Inleiding

Voor het nagenoeg braakliggende terrein Westlede in Tiel bestaan plannen voor de realisatie van een winkelcentrum en woningen. De realisatie hiervan past niet binnen het huidige bestemmingsplan. Om de beoogde ontwikkeling mogelijk te maken, dient een bestemmingsplanprocedure te worden gevoerd. In dit kader is het conform artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) noodzakelijk een onderzoek uit te voeren naar effecten op de natuurwaarden (soortenbescherming en gebiedsbescherming).

AANLEIDING

Het Advies Natuurwaarden behandelt de ecologische beoordeling van de bovengenoemde activiteit. De effecten op natuurwaarden worden beoordeeld in relatie tot bestaande wet- en regelgeving op het gebied van soortenbescherming en gebiedsbescherming. De soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet en de gebiedsbescherming in de Natuurbeschermingswet 1998, de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) en de provinciale structuurvisies en provinciale verordeningen. Nadere informatie over deze wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1.

DOEL VAN HET ADVIES

De ligging van het plangebied wordt weergegeven in onderstaand figuur (figuur 1).

PLANGEBIED

Figuur 1. Luchtfoto van het plangebied (oranje omlijnt) en de omgeving (bron ondergrond: ruimtelijkeplannen.nl).

OPZET VAN HET RAPPORT	Het rapport bestaat uit de volgende onderdelen: - beschrijving van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen; - beschrijving van de effecten op de te beschermen natuurwaarden; - conclusies en consequenties.
INFORMATIE	De beschrijving van de relevante te beschermen natuurwaarden is gebaseerd op: - bestaande bronnen zoals databanken, verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, rapporten en websites; - verkennend veldbezoek waarbij vooral is gekeken naar kritische en/of beschermde soorten, zowel wat betreft aanwezigheid van als potenties voor deze soorten. - vier nachtelijke vleermuisbezoeken gericht op het lokaliseren van eventueel aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen. - twee veldbezoeken gericht op het inventariseren van roeken(nesten).
BEOORDELING	Op basis van de bekende gegevens en het veldonderzoek zijn de mogelijke effecten als gevolg van de toekomstige ontwikkelingen op beschermde natuurwaarden bepaald. Daarnaast zijn (de effecten van) deze ontwikkelingen beoordeeld in het kader van de natuurwetgeving.
BEVINDINGEN	Tot slot worden in het hoofdstuk Conclusie en consequenties de bevindingen van het onderzoek kort weergegeven.

Wijziging natuurwetgeving

Per 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming in werking getreden. Deze wet vervangt drie wetten: de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet.

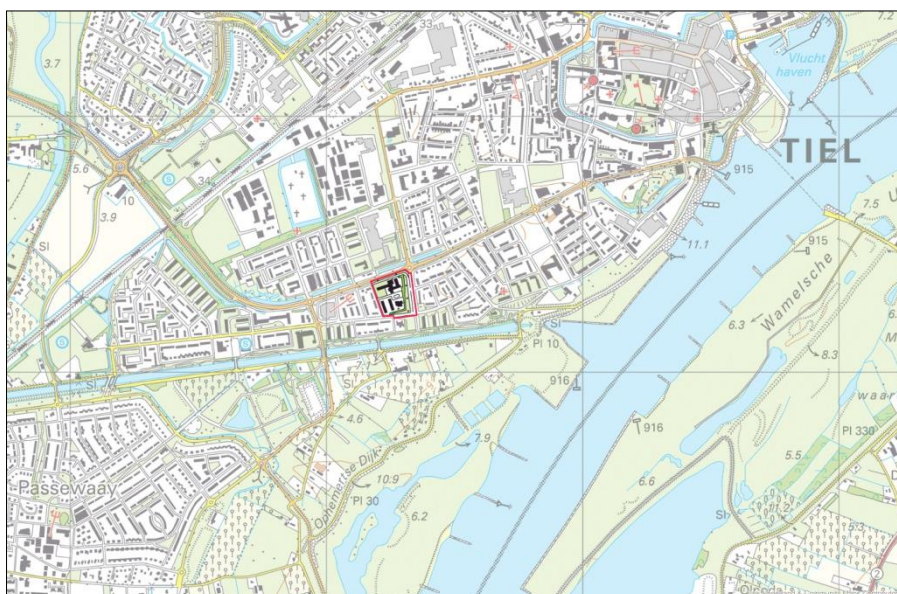
In voorliggende beoordeling is uitgegaan van het beoordelingskader volgens de eind 2016 vigerende wet- en regelgeving. Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming zijn de conclusies van voorliggende toetsing niet inhoudelijk gewijzigd.

Plangebied en voorgenomen plannen

2.1

Ligging

Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Tiel en wordt begrensd door de straten Wadenhoijenlaan, Teisterbantlaan, Nieuwe Tielseweg en Trichtstraat. Figuur 2 geeft een topografisch overzicht van de ligging van het plangebied en de omgeving (het plangebied is gelegen in het kilometerhok¹ 432-157).

Figuur 2. Topografische kaart met ligging plangebied (binnen rode belijning)

2.2

Huidige situatie en voorgenomen plannen

Het plangebied betreft een grotendeels braakliggend terrein in een woonwijk in Tiel. In het plangebied bevindt zich nog één (te slopen) gebouw (bestaande uit één bouwlaag met een plat dak). Aan de oost- en zuidzijde van het plange-

¹ Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1 km bij 1 km. De Topografische Dienst heeft deze hokken ingevoerd als rasterverdeling voor het tekenen van de topografische kaarten van Nederland. Een uurhok is een gebied van 5 km bij 5 km gebaseerd op diezelfde verdeling.

bied bevinden zich groenstroken bestaande uit met name bomen, (grote) struiken en gazon. Verder zijn verspreid over het plangebied enkele solitaire bomen en hagen/struiken aanwezig. Permanent oppervlaktewater ontbreekt op de locatie.

De beoogde ontwikkelingen bestaan uit het realiseren van 28 woningen/appartementen en een winkelcentrum. Ten bate van deze plannen wordt de bestaande bebouwing gesloopt. Daarnaast worden delen van de groenstructuren aan de oost- en zuidzijde (hoofdzakelijk de struiken en het gazon) verwijderd voor de aanleg van wegen en parkeerplaatsen. Het gros van de hierin aanwezige bomen blijft hierbij echter behouden. De bomenrij aanwezig direct ten westen van de huidige ligging van de Teisterbantlaan wordt, in verband met het verleggen van deze weg, in zijn geheel verwijderd. Het verleggen van de Teisterbantlaan is nodig voor de realisatie van een watergang (voor de afwatering). De bomen en struiken in het overige deel van het plangebied worden grotendeels verwijderd. Op de kaart in bijlage 2 is in beeld gebracht welke bomen worden verwijderd.

Figuur 3. Plangebied gezien vanuit het noorden

G e b i e d s b e s c h e r m i n g

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) en de Provinciale Structuurvisie en Provinciale Ruimtelijke Verordening (zie bijlage 1).

3.1

Natuurbeschermingswet 1998

In de Nbw 1998 is de bescherming van specifieke (natuur)gebieden geregeld. In deze wet zijn ook de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. Onder de Nbw 1998 worden drie typen gebieden aangewezen en beschermd: Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en Wetlands. Negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant daarbij is dat de Nbw 1998 een externe werking² kent.

De voorliggende rapportage is geschreven als voortoets in het kader van de Nbw 1998. Het begrip ‘voortoets’ komt niet als zodanig voor in de Nbw 1998. Het begrip wordt in de praktijk echter veel gebruikt als naam voor een globale toetsing waarmee een indicatie wordt verkregen van de mogelijke negatieve gevolgen van een activiteit op in het kader van de Nbw 1998 beschermde Natura 2000-gebieden. Door een voortoets uit te voeren, wordt de vraag beantwoord of er een kans bestaat dat de activiteit verslechtering en/of significante gevolgen met zich meebrengt, in dat geval bestaat er een vergunningsplicht.

VOORTOETS

Het plangebied ligt niet in en grenst niet aan een beschermd gebied in het kader van de Nbw 1998. Het meest nabijgelegen beschermde gebied betreft Natura 2000-gebied Rijntakken, gelegen op een afstand van ruim 500 meter ten zuiden en oosten van het plangebied. Tussen het plangebied en Natura 2000-gebied Rijntakken liggen stedelijk gebied, landelijk gebied, een kanaal en enkele wegen. Andere Natura 2000-gebieden liggen alle op een afstand van meer dan 10 kilometer van het plangebied. Voor Natura 2000-gebied Rijntakken zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld voor 11 habitattypen, 11 habitatsoorten, 12 broedvogels en 26 niet-broedvogels (zie bijlage 3).

INVENTARISATIE

² Externe werking houdt in dat ook activiteiten buiten het Natura 2000-gebied de natuurwaarden in het Natura 2000-gebied kunnen beïnvloeden.

Figuur 4. Ligging van het plangebied (binnen oranje belijning) ten opzichte van Natura 2000-gebied Rijntakken (blauwe vlakken) (synbiosys.alterra.nl/natura2000/).

TOETSING

De realisatie en met name de ingebruikname van het winkelcentrum en de woningen kunnen tijdelijke en permanente gevolgen hebben op natuurgebieden. Het plangebied en zijn omgeving kennen zelf geen hoge natuurwaarden en hebben geen ecologische relaties met beschermde natuurgebieden (zie ook hoofdstuk 4). Daarnaast ligt het plangebied binnen bestaand stedelijk gebied, waardoor een toename van externe effecten beperkt of geheel afwezig zal zijn. Mogelijke schadelijke effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van beschermde gebieden zoals bedoeld in de Nbw 1998 worden daarom tijdens de gebruiksfase uitsluitend veroorzaakt door een eventuele toename van stikstofdepositie uit de lucht (verzuring en vermesting) door toename van verkeersbewegingen en het bewonen van de woningen. Tijdens de realisatiefase zijn eventueel effecten te verwachten door geluid en trillingen als gevolg van bouwwerkzaamheden. Gezien de aard van de ingreep, de tussenliggende afstand en de binnenstedelijke ligging zijn door andere verstoringsfactoren zoals oppervlakteverlies en versnippering met zekerheid geen negatieve effecten te verwachten op Natura 2000-gebieden.

In onderstaande tekst wordt nader ingegaan op de bovengenoemde potentiële verstoringsfactoren op Natura 2000-gebied Rijntakken: stikstofdepositie (verzuring en vermesting), geluid en trillingen.

VERZURING EN VERMESTING

Om na te gaan of sprake is van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebied Rijntakken, is met behulp van AERIUS op 23 mei 2017 een stikstofdepositieberekening³ uitgevoerd. Hierbij is uitgegaan van:

³ De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en stikstofoxide (NO_x), of één van beide.

- 28 appartementen: dit type woning genereert 1,11 kg NO_x per woning per jaar. Het totaal bedraagt derhalve 31,08 kg NO_x per jaar.
- Winkels en kantoren genereren ongeveer 0,16 kg NO_x per m² bruto vloeroppervlakte per jaar. Het totaal bedraagt derhalve 1082,35 kg NO_x per jaar.
- Het aantal verkeersbewegingen is afgeleid van het rapport van Goudappel Coffeng. De emissie door deze verkeersbewegingen is bepaald door het Aerius model en komt neer op 63,04 kg NO_x per jaar en 3,68 kg NH₃ per jaar. Daarmee zijn de verkeersbewegingen meegenomen tot het moment dat ze op de Teisterbantlaan komen. Hiermee wordt de lijn gevolgd dat het wegverkeer meegenomen dient te worden tot het onderdeel uitmaakt van het heersende verkeersbeeld⁴. Verkeer wordt geacht te zijn opgenomen in het heersend verkeersbeeld op het moment dat het aan- en afrijdende verkeer zich door zijn snelheid en rij- en stopgedrag nog niet dan wel niet meer onderscheidt van het overige verkeer dat zich op de betrokken weg kan bevinden. Aangezien de Teisterbantlaan een 30-kmzone betreft, zal het verkeer vrijwel direct onderdeel uitmaken van het heersende verkeersbeeld. Daarbij geldt dat de afname van het verkeer ter hoogte van het huidige winkelcentrum ook niet is meegenomen in de berekening.

De totale emissie bedraagt 1.228,90 kg NO_x per jaar en 7,39 kg NH₃ per jaar.

Uit de stikstofdepositieberekening blijkt dat nagenoeg geen sprake is van toename in stikstofdepositie op Natura 2000-gebied Rijntakken en andere omliggende Natura 2000-gebieden en zeker geen toename van 0,05 mol/ha/jaar of meer optreedt. Zo volgt uit de berekening dat alleen op het habitattypen H4030 Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver) (binnen Natura 2000-gebied Rijntakken) sprake is van een toename in stikstofdepositie van 0,02 mol/ha/jaar. Een dergelijke toename mag als verwaarloosbaar worden beschouwd⁵. Het aanvragen van een vergunning, dan wel het doen van een melding in het kader van de PAS is in deze situatie niet nodig.

Dit geldt eveneens voor mogelijke cumulatieve effecten met andere plannen en projecten in de omgeving van het plangebied. Omdat de toename van 0,02 mol/ha/jaar als verwaarloosbaar mag worden beschouwd, zijn eventuele cumulatieve effecten van een toename van de depositie op geen enkele manier te relateren aan de beoogde ontwikkelingen in het plangebied en is een toetsing in dat kader niet nodig.

Er is geen specifiek onderzoek gedaan naar de huidige en toekomstige geluidscontouren tot in Natura 2000-gebied Rijntakken. Er is echter wel onderzoek

GELUID

⁴ <http://pas.bij12.nl/content/verkeersaantrekkende-werking-van-een-inrichting>

⁵ Voor (nieuwe) activiteiten met een depositie lager of gelijk aan 1 mol per hectare per jaar hoeft geen vergunning te worden aangevraagd. Bij een depositie tussen 1 mol en 0,05 mol per hectare per jaar geldt een meldingsplicht. Voor projecten die een stikstofdepositie veroorzaken die lager is dan 0,05 mol per hectare per jaar, geldt geen meldingsplicht. De (drempel)waarde van 0,05 mol per hectare per jaar wordt als verwaarloosbaar beschouwd (Ministerie van EZ & Ministerie van IenM 2015).

gedaan naar de geluidbelasting ten gevolge van het verkeer en van de winkels op omliggende woningen. Uit dit onderzoek komt naar voren dat de geluidbelasting op de woningen aan de zuidzijde maximaal 51 dB bedraagt. De afstand tot deze woningen bedraagt circa 30 meter. Voor geluid geldt een globale vuistregel dat een verdubbeling van de afstand leidt tot een afname van het geluid met 5 dB. In dit geval is dus sprake van (30- 60 - 120- 240- 480) 4 maal een verdubbeling van de afstand en dus een afname van circa 20 dB ter hoogte van het Natura 2000-gebied. Daarnaast is er sprake van afscherming van het plangebied door bestaande bebouwing. De geluidbelasting ten gevolge van de ontwikkeling zal dus niet leiden tot significant negatieve effecten op het Natura 2000-gebied.

Tijdens de realisatiefase kunnen (eventuele) heiwerkzaamheden wel een aanzienlijke geluidsproductie veroorzaken. Van belang is daarbij de ligging van de 42 dB(A) contour. Afhankelijk van het type hei-installatie, de wijze van heien en het al dan niet gebruikmaken van geluidsreducerende maatregelen, kan de 42 dB(A) contour op 1 kilometer afstand of meer van het plangebied komen te liggen. Dat betekent dat deze contour gedeeltelijk over Natura 2000-gebied Rijntakken zou kunnen vallen. Ten aanzien van de realisatiefase kan dus sprake zijn van significant negatieve effecten indien de 42 dB(A) zone, de huidige zone ten gevolge van het reeds aanwezige geluid overschrijdt. Of dit het geval zal zijn, is sterk afhankelijk van de wijze van heien en de mate van heien.

Gezien de ligging van het plangebied in stedelijk gebied en de daar aanwezige actuele geluidbelasting afkomstig van verkeer et cetera wordt aangenomen dat de geluidbelasting op het Natura 2000-gebied Rijntakken tijdens de realisatiefase niet groter is dan in de huidige situatie.

TRILLINGEN Als gevolg van heiwerkzaamheden tijdens de realisatiefase kan naast verstoring door geluid ook verstoring door trillingen optreden. Gezien de tussenliggende afstand mag worden aangenomen dat eventuele heiwerkzaamheden tijdens de realisatiefase geen (significant) negatieve effecten zullen hebben op natuurwaarden binnen het Natura 2000-gebied die gevoelig zijn voor verstoring door trilling.

CONCLUSIE Op basis van het voorgaande wordt een negatief effect op instandhoudingsdoelstellingen van beschermde gebieden niet verwacht door de beoogde ontwikkeling. Voor deze (toekomstige) activiteit is geen vergunning op grond van de Nbw 1998 nodig. Tevens is geen sprake van een meldingsplicht in het kader van de PAS³.

3.2

Provinciaal ruimtelijk natuurbeleid

ECOLOGISCHE HOOFD-
STRUCTUUR

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voormalig EHS) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in

de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en ontwikkeling van het NNN.

De provincie Gelderland streeft naar het veiligstellen van de verscheidenheid (biodiversiteit) en kwaliteit van de Gelderse natuur. Hiertoe zet de provincie in op de realisatie van een compact en hoogwaardig stelsel van onderling verbonden natuurgebieden. Dit wil de provincie bereiken door de bestaande natuur in het Gelders Natuurnetwerk (GNN) te beschermen en de samenhang te versterken door het uitbreiden van natuurgebieden in het GNN en het aanleggen van verbindingzones in de Groene Ontwikkelingszone (GO). Dit vindt plaats in de Omgevingsverordening Gelderland. De GNN en GO kennen formeel geen externe werking.

Het plangebied ligt niet op en grenst niet aan gronden die in het kader van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid zijn aangewezen als GNN of GO. Dergelijke gebieden zijn gelegen op een afstand van circa 250 meter (zie figuur 5).

INVENTARISATIE

Aangezien de beoogde ontwikkelingen buiten de begrenzing van de GNN en GO plaatsvinden, is het plan niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

CONCLUSIE

Figuur 5. Ligging van het plangebied (oranje omlijnt) ten opzichte van de GNN (donkergroen) en GO (licht groen) (bron kaartondergrond: ruimtelijkeplannen.nl).

Soortenbescherming

Relevante wetgeving op het gebied van de soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet (Ffw). Nadere informatie over deze wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1.

BESCHERMINGSREGIME

Op basis van de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Ffw worden de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes ingedeeld. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, wordt in dit rapport respectievelijk de benaming licht beschermd, middelzwaar beschermd en streng beschermd gehanteerd. De inheemse vogelsoorten hebben een afwijkend beschermingsregime; ze vallen zowel onder het middelzware als strenge beschermingsregime.

Wet natuurbescherming

Binnen de nieuwe Wet natuurbescherming is geen sprake meer van onderscheid in beschermingsregimes (m.u.v. jaarrond beschermde broedvogelnesten). Wel kunnen provincies ervoor kiezen om een aantal nationaal beschermde soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen vrijstelling van de verbodsbepalingen in artikel 3.10 te verlenen (opgenomen in de provinciale verordeningen).

BRONNEN

Geraadpleegde databanken (waaronder Quickscanhulp.nl - Nationale Databank Flora en Fauna, zie bijlage 4 voor een samenvatting hiervan), verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, websites en rapporten (zie de bronnenlijst in paragraaf 6.2 en 6.3). Gegevens uit deze bronnen worden bij het bespreken van de verschillende soortengroepen alleen genoemd indien ze een meerwaarde voor het onderzoek hebben.

VELDBEZOEK

Het plangebied is op 22 september 2015 bezocht om een indruk te krijgen van de terreinomstandigheden van het plangebied, de omgeving en de voorkomende flora en fauna. Aanvullend is op 2 en 27 juni, 22 augustus en 12 september 2016 onderzoek naar vleermuizen en/of roeken uitgevoerd (zie ook paragraaf 6.1).

EXPERT JUDGMENT

Gezien de aard van het plangebied en op basis van de indruk die van het plangebied is verkregen, de kennis over leefgebieden van soorten en de beschikbare gegevens, kan van alle soortengroepen met voldoende zekerheid een oordeel worden gegeven over het voorkomen van beschermde soorten in het gebied.

4.1

Vaatplanten

In het plangebied zijn plantensoorten van voedselrijke omstandigheden zoals gewone paardenbloem, geel nagelkruid, madelief, bosaardbei, klimop, grote brandnetel, lijsterbes, zwarte els, tamme kastanje, hazelaar, prunus en ruwe berk aangetroffen. De zwaarder beschermde plantensoorten die volgens de NDFF-gegevens in de omgeving van het plangebied voorkomen (daslook, prachtklokje, rapunzelklokje, steenbreekvaren, tongvaren en wilde marjolein) zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Deze en andere zwaarder beschermde plantensoorten worden gezien het terreingebruik en aanwezige biotoop ook niet verwacht in het plangebied.

INVENTARISATIE

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vaatplanten ontstaan. Als gevolg van het plan worden geen verbodsoverredingen ten aanzien van planten verwacht.

TOETSING

4.2

Zoogdieren - vleermuizen

In het aanwezige gebouw zijn potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig in de spouwmuur (bereikbaar via open stootvoegen). De bomen in het plangebied beschikken niet over geschikte ruimten die kunnen fungeren als verblijfplaatsen voor vleermuizen. Het plangebied vormt naar verwachting onderdeel van het foerageergebied van vleermuizen. Op basis van verspreidingsgegevens (Quickscanhulp.nl), het soort gebouw en de terreingesteldheid worden soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger verwacht.

INVENTARISATIE

Alle vleermuissoorten zijn streng beschermd. Naast de dieren zijn ook hun verblijfplaatsen beschermd. Vleermuizen wisselen binnen een netwerk regelmatig van verblijfplaats en een verblijfplaats is ook beschermd wanneer deze tijdelijk niet in gebruik is.

Om de aanwezigheid van verblijfplaatsen uit te sluiten, dan wel aan te tonen, zijn vier nachtelijke inventarisaties uitgevoerd. De inventarisaties zijn uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol⁶. De methode en weersomstandigheden zijn beschreven in paragraaf 6.1. In het navolgende worden de waarnemingen per bezoek besproken.

VLEERMUIZENONDERZOEK

Inventarisatie 2 juni 2016

Op de avond van 2 juni 2016 werd de eerste vleermuis om 22:00 uur (8 minuten na zonsondergang) waargenomen. Het betrof een foeragerende gewone

⁶ <http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>

dwergvleermuis aan de oostzijde van de bomenrij langs de Teisterbantlaan, vermoedelijk afkomstig uit de woonwijk ten oosten van het plangebied. Rond 22:30 uur werd langs dezelfde bomenrij wederom een foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen. Andere waarnemingen van vleermuizen (zoals een verblijfplaats of vliegroute) zijn deze avond niet in het plangebied en directe omgeving gedaan.

Inventarisatie 27 juni 2016

Tijdens de ochtend van 27 juni zijn (tussen 03:45 en 04:55 uur) circa vijf foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen langs de bomenrij aan de Teisterbantlaan. Daarnaast is rond 05:00 uur een foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen ter hoogte van de bomenrijen langs de Wadenoijenlaan. Andere waarnemingen van vleermuizen (zoals een verblijfplaats of vliegroute) zijn deze ochtend niet in het plangebied en directe omgeving gedaan.

Inventarisatie 22 augustus 2016

Op de avond van 22 augustus zijn verspreid over het plangebied meerdere waarnemingen gedaan van foeragerende gewone dwergvleermuizen. Zo zijn om 21:15 uur zijn rond de bomenrij langs de Nieuwe Tielseweg twee foeragerende exemplaren waargenomen. Langs de bomenrij aan de Teisterbantlaan zijn rond 21:30 uur circa vijf foeragerende gewone dwergvleermuizen en aan de zuidzijde van het plangebied foerageerde één exemplaar. Vaste verblijfplaatsen of een vliegroute zijn niet waargenomen.

Inventarisatie 12 september 2016

Tijdens de inventarisatie op de avond van 12 september zijn verspreid over het plangebied meerdere waarnemingen van foeragerende gewone dwergvleermuizen gedaan. Om 20:29 uur (een half uur na zonsondergang) is de eerste gewone dwergvleermuis waargenomen ter hoogte van de bomenrij aan de Teisterbantlaan. In totaal zijn langs de Teisterbantlaan vier foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Verder zijn aan de Buurmalsenstraat, Trichtstraat en Nieuwe Tielseweg waarnemingen van foeragerende gewone dwergvleermuizen gedaan. Op twee plekken aan de rand van het plangebied zijn foeragerende en tegelijkertijd baltsende gewone dwergvleermuizen waargenomen; op de hoek van de Wadenoijenlaan en de Trichtstraat en op de hoek van de Wadenoijenlaan en de Teisterbantlaan. Vermoedelijk hebben deze een paarverblijfplaats in een van de woningen op de hoeken van de genoemde straten. Andere waarnemingen (zoals verblijfplaatsen) zijn niet aangetroffen.

FUNCTIE VOOR VLEERMUIZEN

Bij vleermuizen wordt onderscheid gemaakt in de volgende functies: kraamverblijf, zomerverblijf, paarverblijf, winterverblijf, foerageergebied en vliegroute.

Op basis van de hierboven beschreven inventarisaties kan worden geconcludeerd dat in de slopen bebouwing geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. De groenstructuren rond het plangebied worden door enkele

exemplaren gewone dwergvleermuis als foerageerlocatie gebruikt. Het gebruik van de groenstructuren als vliegroute is niet vastgesteld.

Als gevolg van de sloop van het gebouw gaan geen verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Daarnaast is eveneens geen sprake van negatieve effecten op vliegroutes van vleermuizen. Door kap van bomen wordt het plangebied wel minder geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. In de directe omgeving blijft echter voldoende geschikt foerageergebied voor handen, waardoor als gevolg van de bomenkap geen sprake is van negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen buiten het plangebied. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Ffw is voor vleermuizen niet nodig in voorliggende situatie.

TOETSING

4.3

Zoogdieren - overige

In de groenstructuren in en langs de randen van het plangebied zijn hooguit enkele licht beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zoals egel, veldmuis en huisspitsmuis te verwachten. Tijdens het veldonderzoek zijn van zwaarder beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zoals eekhoorn en steenmarter geen waarnemingen (zoals nesten, vraatsporen, pootafdrukken en uitwerpselen) gedaan die duiden op het gebruik van het plangebied als foerageergebied dan wel verblijfplaats. Deze en andere zwaarder beschermde grondgebonden zoogdieren worden wegens het ontbreken van geschikt biotoop eveneens niet verwacht in het plangebied.

INVENTARISATIE

Ten behoeve van de beoogde ontwikkelingen worden grondwerkzaamheden uitgevoerd. Hierdoor worden leefgebied en/of verblijfplaatsen van enkele licht beschermde grondgebonden zoogdiersoorten (tijdelijk) verstoord/vernietigd. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood. Na realisatie van het plan zal het plangebied onder meer door verharding en bebouwing een lagere waarde herbergen voor grondgebonden zoogdieren. Plaatselijk zullen echter gebiedsdelen opnieuw geschikt worden, dan wel geschikt blijven als leefgebied voor een klein aantal grondgebonden zoogdiersoorten.

EFFECTEN

Op basis van het veldonderzoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep overige zoogdieren ontstaan. Ten aanzien van de aanwezige licht beschermde, grondgebonden zoogdieren wordt verwacht dat enkele vaste verblijfplaatsen van deze soorten worden verstoord en/of vernietigd (artikel 11) als gevolg van de ontwikkelingen. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood (artikel 9). In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 11. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

TOETSING

4.4

Vogels

INVENTARISATIE

Door de aanwezigheid van opgaande groenstructuren bestaande uit bomen en struiken, vormt het plangebied geschikt broedbiotoop van vogels van bos en struweel. Aangetroffen en/of te verwachten soorten zijn onder andere houtduif, merel, vink en winterkoning. De bebouwing is niet geschikt voor broedvogels zoals huismus en gierzwaluw (soorten met een jaarrond beschermde nestplaats). Andere broedvogelnesten die jaarrond beschermd zijn, zijn met zekerheid tijdens het verkennend veldonderzoek in september 2015 niet aangetroffen.

ROEKENONDERZOEK

Op 26 april 2016 is door de Omgevingsdienst Rivierenland in combinatie met de Klankbordgroep Natuur Tiel een veldbezoek uitgevoerd in het plangebied. Hierbij zijn nesten van roek vastgesteld in bomen in het plangebied (ten noorden en zuiden van de Wadenoijenlaan). Deze waarnemingen zijn eind april 2016 doorgegeven aan BügelHajema Adviseurs BV. Naar aanleiding hiervan zijn nog twee veldbezoeken ten aanzien van roek uitgevoerd op 2 en 27 juni 2016. De onderzoeksmethode is beschreven in paragraaf 6.1. In het navolgende worden de waarnemingen besproken.

Tijdens de veldbezoeken op 2 en 27 juni 2016 zijn in het plangebied 23 nesten van roek aangetroffen, vijf exemplaren in bomen aan de noordzijde van de Wadenoijenlaan en 19 nesten in de bomen direct ten zuiden van de Wadenoijenlaan (waarvan twee net buiten het plangebied). Verder zijn nog vijf nesten op een wat grotere afstand aangetroffen. Op de luchtfoto in figuur 6 en op de kaart in bijlage 2 zijn de locaties van de aangetroffen nesten (in het plangebied en binnen een straal van 100 meter rond het plangebied) globaal weergegeven. De verwachting is dat het gros van de aangetroffen nesten in 2016 in gebruik is (geweest) als broedlocatie.

In het najaar van 2015 (tijdens een ecologische inventarisatie door BügelHajema adviseurs bv) zijn geen nesten van roek aangetroffen. De nesten die in het voorjaar en zomer van 2016 zijn aangetroffen, betreffen derhalve alle nieuwe nesten⁷. Deze conclusie wordt bevestigd door een buurtbewoner, die bij navraag meldt dat de roeken en roekennesten ter plaatse dit jaar voor het eerst aanwezig zijn. De betreffende bewoner vermoedt dat deze roeken afkomstig zijn van een grote roekenkolonie waar diverse bomen gekapt zijn en worden. Uit een overleg met de gemeente Tiel en een artikel op internet⁸ blijkt eveneens dat ter hoogte van de Provincialeweg in Tiel (ten noordwesten van het plangebied) sprake is van bomenkap ter plaatse van een roekenkolonie. Roeken

⁷ Naar verwachting is één nest op een reeds bestaand nest gebouwd en is deze daardoor relatief groot.

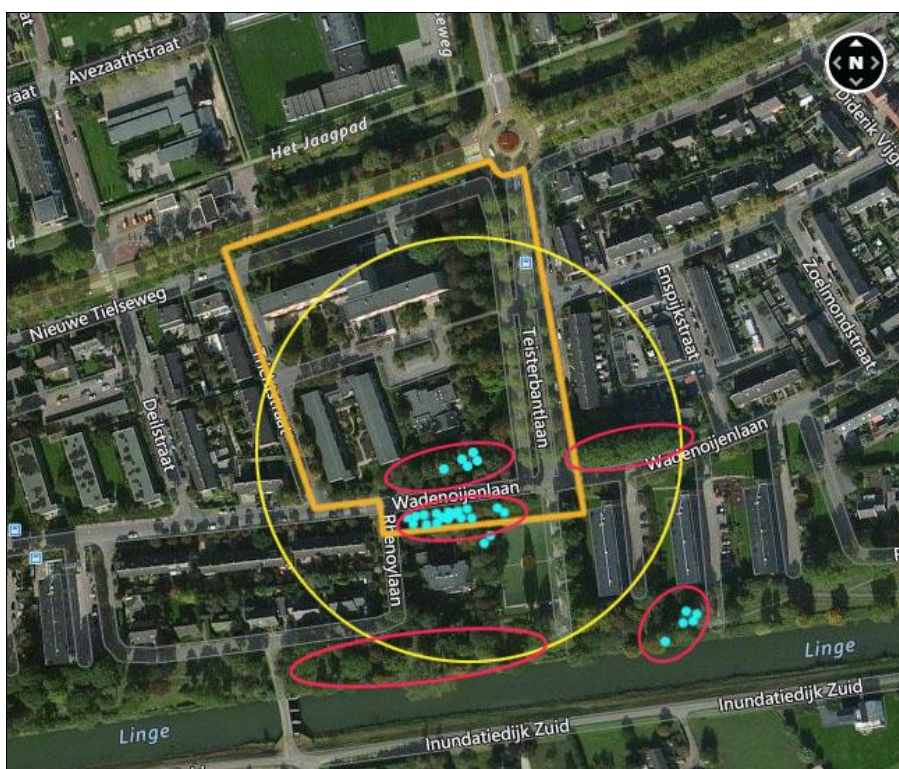
⁸ <https://www.avri.nl/over-avri/meldingen/item/artikel/kappen-bomen-provinciale-weg-in-tiel/>, geraadpleegd op 20 juli 2016.

zijn als gevolg daarvan op zoek gegaan naar een nieuwe kolonieplaats (waar-
onder het plangebied).

Verder is tijdens het veldbezoek op 27 juni 2016 waargenomen dat meerdere
boomgroepen in het plangebied en omgeving worden gebruikt als rust-, slaap-
en /of verzamelplaats (zie ook figuur 6). Tevens is de boomgroep ten oosten
van het plangebied (in de hoek van de Wadenooijenlaan en de Teisterbantlaan)
als verzamelplaats gebruikt. Tussen 04:55 uur en 05:00 uur verzamelden zich
hier roeken en rond 05:08 uur vlogen van hier honderden roeken weg.

Het plangebied (stedelijk gebied) heeft geen functie als foerageergebied. Ge-
schikt foerageergebied voor roeken (zoals (vochtig) bemest gras- of bouwland),
bevindt zich buiten het stedelijk gebied van Tiel. Wel is in het plangebied en
in de omgeving ervan een variatie aan volwassen bomen aanwezig die kunnen
fungeren als (toekomstige) nestboom.

Samengevat is geconstateerd dat de nieuw gevestigde roekenkolonie ter hoog-
te van het plangebied eind 2016 uit circa 25 nesten bestond waarvan er zich 23
in het plangebied bevonden. Begin 2017 zijn alle roekennesten op één na ver-
wijderd. Hier wordt hierna verder op ingegaan.

Legenda:

Oranje belijning: grens plangebied

Gele cirkel: straal van 100 meter rond plangebied

Blauwe stippen: globale nestplaatsen roek

Rode ovaal: rust-, slaap- en /of verzamelplaats ten tijden van veldbezoek op 27 juni 2016

Figuur 6. Inventarisatiekaart roek (bron kaartondergrond: bingmaps.com)

EFFECTEN Het broed- en foerageergebied van een aantal algemeen voorkomende vogelsoorten zal veranderen als gevolg van de voorgenomen ontwikkelingen. Voor deze soorten is en blijft in de omgeving voldoende geschikt alternatief leefgebied voorhanden en zijn als gevolg van de voorgenomen plannen geen negatieve effecten te verwachten. Indien er werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaatsvinden, kunnen nesten van broedvogels worden verstoord.

Uit het onderzoek komt naar voren dat in meerdere bomen rond de Wadenijenlaan eind 2016 nesten van roeken aanwezig waren. Uit de kaart met te kappen bomen inrichtingsschets (d.d. 17 augustus 2016) blijkt dat vier bomen met een roekennest gekapt gaan worden. Daarnaast kan als gevolg van het planvoornemen tijdens het broedseizoen van roek (globaal van eind januari tot eind juni) sprake zijn van verstoring de nestlocaties. Zo vinden ter plaatse van de bomen met roekennesten werkzaamheden plaats: struiken en enkele bomen worden verwijderd en onder de bomen worden parkeerplaatsen gerealiseerd. Daarnaast neemt door de nieuwe inrichting van het plangebied de verkeersdruk en de aanwezigheid van mensen toe.

TOETSING Op basis van het veldbezoek is een voldoende beeld van de soortengroep vogels ontstaan. Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Ontheffing voor het vernielen en verstoren van bewoonde nesten van vogels (artikel 11) wordt in principe niet verleend. Wanneer buiten het broedseizoen wordt gewerkt of als activiteiten voor het broedseizoen worden opgestart en continu voortduren kan er vanuit worden gegaan dat geen verbodsbepalingen worden overtreden (in verband met de hogere geluidsbelasting is het wel van belang dat de eventuele heiwerkzaamheden voor het broedseizoen worden afgerond). In het laatste geval zullen broedvogels een rustiger broedplaats (op enige afstand) zoeken en niet door de werkzaamheden worden gestoord. De wet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli loopt.

In de soortenstandaard van roek wordt beschreven wanneer een nest van roek als jaarrond beschermd wordt beschouwd (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland 2014): *‘Houtopstanden waarin zich roekennesten bevinden die meer dan 2 jaar in gebruik zijn geweest als voortplantingslocatie, zijn het hele jaar beschermd. Houtopstanden waarin zich nog niet twee opeenvolgende jaren als voortplantingsplek gebruikte roekennesten bevinden, zijn buiten de voortplantingsperiode niet beschermd.’* Voor de nesten in het plangebied betekent dit dat ze niet jaarrond beschermd zijn. Ze worden pas als jaarrond beschermd beschouwd als de nesten ook in 2017 en 2018 door roeken worden gebruikt. Op 6 maart 2017 zijn de roekennesten uit het plangebied verwijderd onder begeleiding van een ecooloog. Eén roekennest is nog aanwezig in een te kappen boom omdat niet duidelijk is of dit nest al langer dan een jaar aanwezig is. De

verwachting is, gezien het stedelijk gebied en aanwezigheid van mensen en verkeer, dat de toename van verkeersdrukke en aanwezigheid van mensen niet leidt tot een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van roek.

Voor het overgebleven nest is, uit het oogpunt van zorgvuldigheid en omdat het moment van kap niet goed voorspeld kan worden, door de initiatiefnemer ontheffing aangevraagd voor roek. Op 4 mei 2017 heeft de provincie Gelderland hierop een ontwerpbesluit genomen. Hieruit komt naar voren dat met het kappen van de boom en het verwijderen van het roekennest geen overtreding optreedt van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming artikel 3.1, lid 2) en derhalve geen ontheffing kan en hoeft te worden verleend.

4.5

Amfibieën en vissen

Gezien het ontbreken van permanent oppervlaktewater kan voortplanting van amfibieën en de aanwezigheid van vissen worden uitgesloten in het plangebied. Wel is onder strooisellaag en ruigte overwintering van enkele licht beschermde amfibieën zoals bruine kikker en gewone pad te verwachten. Aanwezigheid van zwaardere beschermde amfibieën is wegens het ontbreken van geschikt biotoop in het plangebied en de directe omgeving niet te verwachten.

INVENTARISATIE

Ten behoeve van de ontwikkelingen zal begroeiing worden verwijderd en de bodem worden vergraven, waardoor mogelijk enkele winterverblijfplaatsen van amfibieën worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood.

EFFECTEN

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep amfibieën en vissen ontstaan. In het plangebied komen enkele licht beschermde amfibieënsoorten voor. Vaste verblijfplaatsen van deze amfibieënsoorten kunnen worden vernietigd en verstoord (artikel 11) als gevolg van de ontwikkelingen. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood (artikel 9). In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 11. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

TOETSING

4.6

Reptielen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelden

Gezien de huidige inrichting en het gebruik vormt het plangebied geen (hoogwaardig) leefgebied voor reptielen en ongewervelden zoals dagvlinders en

INVENTARISATIE

libellen. De aanwezigheid van beschermde reptielen en ongewervelden wordt binnen het plangebied op basis van het ontbreken van geschikt biotoop niet verwacht.

TOETSING Op basis van het veldbezoek is een voldoende beeld van de soortengroepen reptielen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelden ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen verbodsovertredingen verwacht.

Conclusie en consequenties

5

5.1

Beschermde gebieden

Het meest nabijgelegen beschermde gebied in het kader van de Nbw 1998 betreft Natura 2000-gebied Rijntakken, gelegen op circa 500 meter afstand van het plangebied. Mits in het bestemmingsplan wordt geborgd dat de geluidsbelasting op Natura 2000-gebied Rijntakken tijdens de realisatiefase niet groter is dan de actuele geluidsbelasting, zijn als gevolg van het planvoornemen geen (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van beschermde gebieden te verwachten. Voor de beoogde ontwikkeling is geen vergunning op grond van de Nbw 1998 nodig. Tevens is er geen sprake van een meldingsplicht.

Het plangebied ligt niet op en grenst niet aan gronden die in het kader van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid zijn aangewezen als GNN of GO. Aangezien de beoogde ontwikkelingen buiten de begrenzing van de GNN en GO plaatsvinden, is het plan niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

5.2

Beschermde soorten

Uit het onderzoek komt naar voren dat het plangebied een beperkte natuurwaarde kent. Er komen geen zwaardere beschermde plantensoorten voor. Wel komen er binnen het plangebied op basis van de Ffw beschermde diersoorten voor.

Het plangebied wordt door enkele exemplaren van gewone dwergvleermuis gebruikt als foerageerlocatie. Door kap van bomen wordt het plangebied minder geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. In de directe omgeving blijft echter voldoende geschikt foerageergebied voor handen, waardoor als gevolg van de bomenkap geen sprake is van negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen buiten het plangebied. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Ffw is voor vleermuizen niet nodig in voorliggende situatie.

Verder zijn er in het plangebied enkele algemeen voorkomende broedvogels broedend te verwachten en waren sinds het broedseizoen van 2016 23 roekennesten aanwezig, die nog niet jaarrond beschermd waren. Inmiddels zijn alle

roekennesten op één na verwijderd. Hiervoor is een ontheffing aangevraagd. De provincie heeft hierop besloten dat geen sprake is van een overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming en derhalve geen ontheffing nodig is.

Verstoring van broedgevallen van (alle voorkomende) vogels dient te worden voorkomen. Wanneer bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels worden geen verbodsbepalingen van de Ffw overtreden. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit door de werkzaamheden buiten de broedperiode uit te voeren of de activiteiten voor het broedseizoen opstarten en continu te laten voortduren. Voor het broedseizoen wordt in het kader van de Ffw geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli loopt.

Binnen het plangebied komen verder enkele licht beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën voor, dan wel worden er verwacht. Het ligt in de verwachting dat bij uitvoering van activiteiten verbodsbepalingen worden overtreden. In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt echter voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de relevante verbodsbepalingen. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

De aanwezigheid van beschermde reptielen en ongewervelden wordt binnen het plangebied op basis van het ontbreken van geschikt biotoop niet verwacht.

5.3

Uitvoerbaarheid

Uit het onderzoek naar effecten op beschermde natuurwaarden wordt voor voorhand verwacht dat de aanwezige natuurwaarden geen belemmeringen vormen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Gezien de aangetroffen soorten en de in dit rapport opgenomen voorziene plannen en activiteiten behoudt dit onderzoek drie jaar zijn geldigheid voor een wettelijke of juridische procedure. Bij aanpassingen van het oorspronkelijke plan en veranderingen in de terreinomstandigheden van het plangebied, die kunnen leiden tot andere inzichten met betrekking tot natuurwaarden, zal een actualisatie van het onderzoek moeten plaatsvinden. Dit geldt mogelijk ook wanneer wetgeving of beleid voor beschermde soorten en of gebieden verandert.

6.1

Veldbezoek

Het plangebied en omgeving is op 22 september 2015 door en mevrouw ing. J.G. Lindenholz (ecoloog bij BügelHajema Adviseurs bv) bezocht om een indruk te krijgen van het terrein en het voorkomen van planten- en diersoorten. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren bewolkt, droog en matige wind (Bft 2/3).

VERKENNEND VELDBEZOEK

Het vleermuizenonderzoek is uitgevoerd op basis van het Vleermuisprotocol 2013⁹ dat is ontwikkeld door het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereeniging in overleg met de voormalige Dienst Landelijk Gebied en de voormalige Gegevensautoriteit Natuur.

VLEERMUISONDERZOEK

Vleermuizen maken verspreid over het jaar gebruik van verschillende verblijven (winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaats). Een volledig vleermuisonderzoek bestaat gemiddeld uit vier inventarisaties die verspreid over de periode half mei tot en met begin oktober worden uitgevoerd. Op deze manier wordt een seizoensbreed beeld verkregen van het gebruik van het plangebied door vleermuizen.

Op 2 en 27 juni, 22 augustus en 12 september 2016 is het plangebied bezocht ten behoeve van de nachtelijke inventarisatie van vleermuizen specifiek gericht op de aanwezigheid van kraam- en zomerverblijven. De inventarisaties zijn uitgevoerd door mevrouw ing. J.G. Lindenholz en vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden (zie tabel 1).

Tabel 1. Omstandigheden tijdens de vleermuisinventarisaties

Datum	Tijdsduur	Zonsondergang/-opkomst	Weer	Temperatuur
02-06-2016	21:50-23:55	21:52	bewolkt en Bft 2/3 (rond 23:30 regende het kort)	15 °C
27-06-2016	03:20-05:20	05:21	bewolkt en Bft 2/3	13 °C
22-08-2016	20:45-23:00	20:48	onbewolkt en Bft 0-1	20 °C
12-09-2016	20:00-22:10	20:01	onbewolkt en Bft 0	23 °C

Vleermuizen maken gebruik van echolocatie om zich te oriënteren in een gebied en voor het lokaliseren van prooien tijdens de jacht. Deze echolocatie vindt plaats door middel van ultrasone geluiden die de vleermuis produceert en zijn soortspecifiek (frequentie en ritme). Met behulp van een ultrageluidde-

⁹ <http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>

tector (batdetector) kunnen deze geluiden voor mensen hoorbaar worden gemaakt. Bij het onderzoek is gebruikgemaakt van Pettersson D240x ultrasound-detectoren. Met een Edirol R 09-RH zijn geluidsopnamen gemaakt die later zijn geanalyseerd met behulp van het programma Bat Sound Pro 3.31b.

ROEKENONDERZOEK

Voor zover mogelijk is het onderzoek naar roeken uitgevoerd volgens de soortenstandaard van roek (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland 2014). In deze soortenstandaard is opgenomen wanneer en hoe onderzoek naar roek dient te worden uitgevoerd. Beschreven is dat de aanwezigheid van een nestplaats van roek kan worden aangetoond tijdens twee gerichte veldbezoeken (bij voorkeur in de periode 15 maart - 10 mei en met een tussenperiode van minimaal 10 dagen). Tevens is vermeldt wanneer aangenomen kan worden wanneer geen broedende roeken aanwezig zijn: bij drie locatiebezoeken in de periode 15 februari tot en met half juli (waarvan er in ieder geval één, en bij voorkeur twee, in de periode 15 april - 10 mei wordt uitgevoerd).

Tijdens het verkennend veldonderzoek in september 2015 zijn geen nesten van roeken aangetroffen in het plangebied en directe omgeving. Eind april 2016 ontvingen wij het bericht dat door Omgevingsdienst Rivierenland en Klankbordgroep Natuur Tiel op 26 april 2016 in het plangebied en directe omgeving roekennesten zouden zijn aangetroffen. Door enige vertraging in berichtgeving en besluitvorming kon in de periode 15 april - 10 mei geen veldbezoek meer worden uitgevoerd. Op 2 en 27 juni 2016 zijn twee veldbezoeken uitgevoerd door mevrouw ing. J.G. Lindenholz. Ondanks het blad aan de bomen waren de aanwezige nesten goed zichtbaar en is een goede inventarisatie gedaan van het aantal nesten.

Tijdens het veldonderzoek zijn de aanwezige (bezette) nesten geïnventariseerd, in het plangebied en binnen een straal van 100 meter rond het plangebied¹⁰. Tevens is de functionele leefomgeving (zoals aanwezigheid 'volwassen' bomen en foerageerbiotoop) van de soort in het plangebied en de directe omgeving in kaart gebracht. Ook is een inschatting gemaakt van de leeftijd van de roekennesten. Nesten die niet twee opeenvolgende jaren als voortplantingsplek zijn gebruikt, zijn -volgens de soortenstandaard van roek- namelijk niet jaarrond beschermd en mogen buiten het broedseizoen worden verstoord/verwijderd. Om hier inzicht in te krijgen is onder andere in de omgeving van plangebied navraag gedaan naar de aanwezigheid van roekennesten in het verleden.

¹⁰ Alle nesten binnen een straal van 100 meter van elkaar worden gerekend tot een kolonie.

6.2

Media

1. www.natuurloket.nl. Het Natuurloket is een onafhankelijke informatie-makelaar die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Het is een initiatief van onder meer de Gegevensautoriteit Natuur en de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF).
2. www.quickscanhulp.nl. Quickscanhulp.nl is een internetapplicatie die gegevens over beschermde soorten van de laatste vijf jaar in een aan te geven gebied toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Het is een initiatief van onder meer de Gegevensautoriteit Natuur en de organisaties binnen de VOFF (www.natuurloket.nl).
3. www.telmee.nl. Invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevens-beherende Organisaties (PGO's), op de site is tevens verspreidingsinformatie van planten en dieren te vinden.
4. www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/. Website van het ministerie van Economische Zaken met informatie over Natura 2000-gebieden.

6.3

Literatuur

5. Ministerie van EZ & Ministerie van IenM (2015). Programma Aanpak Stikstof 2015-2021; zoals gewijzigd na partiële herziening op 15 december 2015. Publicatie-nr. 89224. Ministerie van Economische Zaken Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Den Haag.
6. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (2014). Soortenstandaard Roek *Corvus frugilegus*. Versie 2.0 december 2014, Publicatienummer RVO-S01-402/BF16681. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.
7. Twisk, P., A. van Diepenbeek & J.P. Bekker (2010). Veldgids Europese zoogdieren, Stichting Uitgeverij KNNV, Zeist.

B i j l a g e n

1. Wet- en regelgeving natuurwaarden
2. Kaart met te kappen bomen inclusief nestbomen roek
3. Natuurwaarden waarvoor Natura 2000-gebieden Rijntakken is aangewezen
4. Opgave van Quickscanhulp.nl

Bijlage 1. Wet- en regelgeving natuurwaarden

Relevante wetgeving met betrekking tot soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet (Ffw). Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot gebiedsbescherming betreft de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) en het beschermingsregime van de Ecologische Hoofdstructuur. In het navolgende wordt een toelichting op deze wet- en regelgeving gegeven.

Flora- en faunawet

Op 1 april 2002 is de Ffw in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

ZORGPLICHT	Achter de Ffw staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten (zowel beschermde als onbeschermde) en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in ieder geval in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2).
VERBODEN	Volgens de Ffw is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12). Tevens moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat enkele van deze verboden indirect worden overtreden door aantasting van bijvoorbeeld het foerageergebied en migratieroutes.
BESCHERMDE SOORTEN	Beschermde zijn de inheemse zoogdieren (met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat), alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en Bataafse stroommossel.
BESCHERMINGSREGIMES	Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Ffw in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in. In de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' worden de soorten ingedeeld in drie tabellen. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, wordt in dit rapport respectievelijk de benaming licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd.

Licht beschermde soorten (algemene soorten) zijn in Nederland zo algemeen voorkomend dat wordt aangenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet negatief beïnvloeden. Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor de artikelen 8 tot en met 12 van de Ffw. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De verboden, bedoeld in artikel 9 tot en met 11 van de wet, gelden in het geheel niet ten aanzien van mol, bosmuis en veldmuis. Daarnaast gelden ze niet ten aanzien van huisspitsmuis voorzover dit dier zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.

TABEL 1

Voor middelzwaar beschermde soorten (overige soorten) en vogels geldt een vrijstelling in het kader van de Ffw, mits wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode (zie hierna). Deze gedragscode moet door de sector of de ondernemer zelf worden opgesteld en ingediend voor goedkeuring. Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten ontheffing worden aangevraagd. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing bij middelzwaar beschermde soorten zijn:

TABEL 2

- de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- de activiteit moet een redelijk doel dienen.

Ontheffing voor streng beschermde soorten en vogels wordt alleen verleend onder strikte voorwaarden. De algemene beleidslijn hierbij is dat de ingrepen zodanig worden gemitigeerd dat er geen effecten zijn te verwachten op het goede voortbestaan van de soort op de locatie van de ingreep. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing zijn:

TABEL 3

- er mag geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit zijn;
- de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er moet een in of bij de wet genoemd belang zijn;
- er wordt zorgvuldig gehandeld;
- er vindt geen benutting of economisch gewin plaats.

Ten behoeve van een ontheffingsaanvraag artikel 75 Ffw dient een activiteitenplan te worden opgesteld. In het activiteitenplan worden het doel van de aanvraag en een uitgebreide onderbouwing van de activiteit beschreven. Het vormt de basis van de beoordeling door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het Ministerie van Economische Zaken.

ACTIVITEITENPLAN

Wanneer door middel van het nemen van mitigerende maatregelen een verbodsovertreding wordt voorkomen, kan het eveneens goed zijn om een activiteitenplan op te stellen om het 'zorgvuldig werken' vast te leggen. Dit activiteitenplan kan via de aanvraagprocedure voor een ontheffing artikel 75 Ffw ter beoordeling aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland worden voorgelegd. Hierbij wordt dan ingezet op een goedkeuring van de maatregelen,

AFWIJZING

maar een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Door uitvoering van de maatregelen die in het activiteitenplan zijn beschreven, wordt een overtreding van de Ffw namelijk voorkomen en is een ontheffing niet nodig.

GEDRAGSCODE Een gedragscode is een document waarin wordt aangegeven hoe bij het uitvoeren van activiteiten of werkzaamheden schade aan beschermde planten en dieren wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Ook wordt in de gedragscode aangegeven hoe in de praktijk zorgvuldig wordt gehandeld.

BEOORDELING Om te voldoen aan de onderzoeksverplichting naar andere eventueel belemmerende regelgeving zoals gesteld in artikel 3.1.6 Bro, is het voldoende dat een ecooloog vaststelt dat er geen ontheffingen volgens artikel 75 Ffw nodig zijn of dat deze kunnen worden verkregen (ABRvS 23 augustus 2006). Dit oordeel is geldig wanneer het is gebaseerd op goed onderzoek en juridisch navolgbaar is gedocumenteerd, zoals in voorliggende rapportage is gebeurd. De begrippen 'ecoloog', 'goed onderzoek' en 'rapportage' zijn beschreven in de 'Handreiking Flora- en faunawet, 31 oktober 2008' van de Dienst Landelijk Gebied.

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet uit 1967 voldeed niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen aan natuurbescherming stellen. Daarom is op 1 oktober 2005 de Nbw 1998 van kracht geworden, die de gebiedsbescherming van nationaal begrensde natuurgebieden bundelt. Daarmee zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Nbw 1998 verwerkt.

BESCHERMDE GEBIEDEN De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Nbw 1998:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- staatsnatuurmonumenten en beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands.

Verder is deze wet de basis voor het nationale Natuurbeleidsplan (structuurvisie) waarin de Ecologische Hoofdstructuur is geregeld.

VERGUNNING Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen Gedeputeerde Staten van de provincies de vergunningen, maar bij landsbelangoverschrijdende gebieden doet de minister van Economische Zaken dit.

ORIËNTATIEFASE/VOORTOETS Bij projecten, plannen en activiteiten in of in de omgeving van een beschermd gebied moet in een vooroverleg tussen het bevoegd gezag en de initiatiefnemer (samen met zijn ecologisch adviseur), worden ingeschat of de voorgestane ontwikkeling een significant negatief effect op dit gebied tot gevolg kan hebben. In deze oriëntatiefase vindt een globale toetsing plaats, de zogenaamde

voortoets, waardoor een indicatie van de mogelijke negatieve gevolgen wordt verkregen. Op deze manier kan worden bepaald hoe de verdere procedure dient te worden doorlopen en of vergunningverlening aan de orde is. Het bevordert de voortgang van het proces wanneer de initiatiefnemer een aantal globale onderzoeksgegevens voor dit vooroverleg aanlevert. In voorliggend rapport heeft de ecooloog die gegevens beschreven.

Wanneer er geen wetenschappelijke zekerheid bestaat dat er geen significant negatief effect is, moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Indien er mogelijk wel een negatief effect is, maar dit zeker niet significant is, moet een verslechterings- en verstoringstoets worden gedaan. Voor beide toetsen moet de initiatiefnemer de gegevens aanleveren in de vorm van een Nbw-rapport. Het bevoegd gezag toetst deze rapportage op verzoek van de initiatiefnemer. In beginsel verleent het bevoegd gezag alleen een vergunning als zekerheid is verkregen dat de activiteit de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast. Indien een gebied alleen of mede op grond van een eerdere aanwijzing als natuurmonument is aangewezen, geldt voor dat zelfstandige gebied of voor die specifieke aanwijzingscriteria een lichter afwegingskader met een zekere bestuurlijke vrijheid.

VERGUNNINGAANVRAAG

Wanneer het bevoegd gezag een passende beoordeling nodig acht, moet rekening worden gehouden met de ADC-criteria. Het project moet dan achtereenvolgens worden beoordeeld op: mogelijke (A) alternatieven, (D) dwingende redenen van groot openbaar belang en verplichte (C) compensatie. Veel projecten zullen niet aan deze criteria voldoen. Het kan daarom gunstig zijn om bij twijfel over effecten een uitgebreider vooronderzoek te doen in de vorm van een natuurbeschermingswetonderzoek. Een interactief proces tussen de onderzoekers, de initiatiefnemer en zijn ontwerpers, biedt daarnaast de mogelijkheid om het plan zo bij te stellen dat significant negatieve effecten worden voorkomen.

ADC-CRITERIA

De omvang van de effecten wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende beschermd gebied. Deze doelstellingen zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheerplannen. In het aanwijzingsbesluit van een Natura 2000-gebied staat vanwege welke soorten en habitats en om welke reden het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad.

INSTANDHOUDINGSDOELEN

Voor alle Natura 2000-gebieden moeten beheerplannen worden opgesteld. In een beheerplan wordt vastgelegd hoe en wanneer de doelen voor een gebied worden gehaald (instandhoudingsdoelstellingen). Activiteiten in en rondom Natura 2000-gebieden (landbouw, recreatie, waterbeheer) die negatieve effecten op de natuur(doelen) hebben, kunnen ook in het beheerplan worden geregeld, waarmee een integrale aanpak wordt bewerkstelligd. Een beheerplan moet binnen drie jaar na aanwijzing als Natura 2000-gebied worden vastgesteld.

BEHEERPLANNEN

Ecologische Hoofdstructuur - Natuurnetwerk Nederland

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangende structuur van gebieden met een speciale natuurkwaliteit (doelen). De EHS moet biodiversiteit en duurzame natuurkwaliteit in Nederland waarborgen. De EHS is een beleidsconcept dat zijn wortels heeft in het Nationaal Natuurbeleidsplan van 1990. In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) staan de plannen van de rijksoverheid met betrekking tot de EHS. Provincies zijn verantwoordelijk voor de realisering van de EHS. In de Provinciale Structuurvisie en Provinciale Ruimtelijke Verordening is dit als beleidsdoel opgenomen.

BESCHERMDE GEBIEDEN

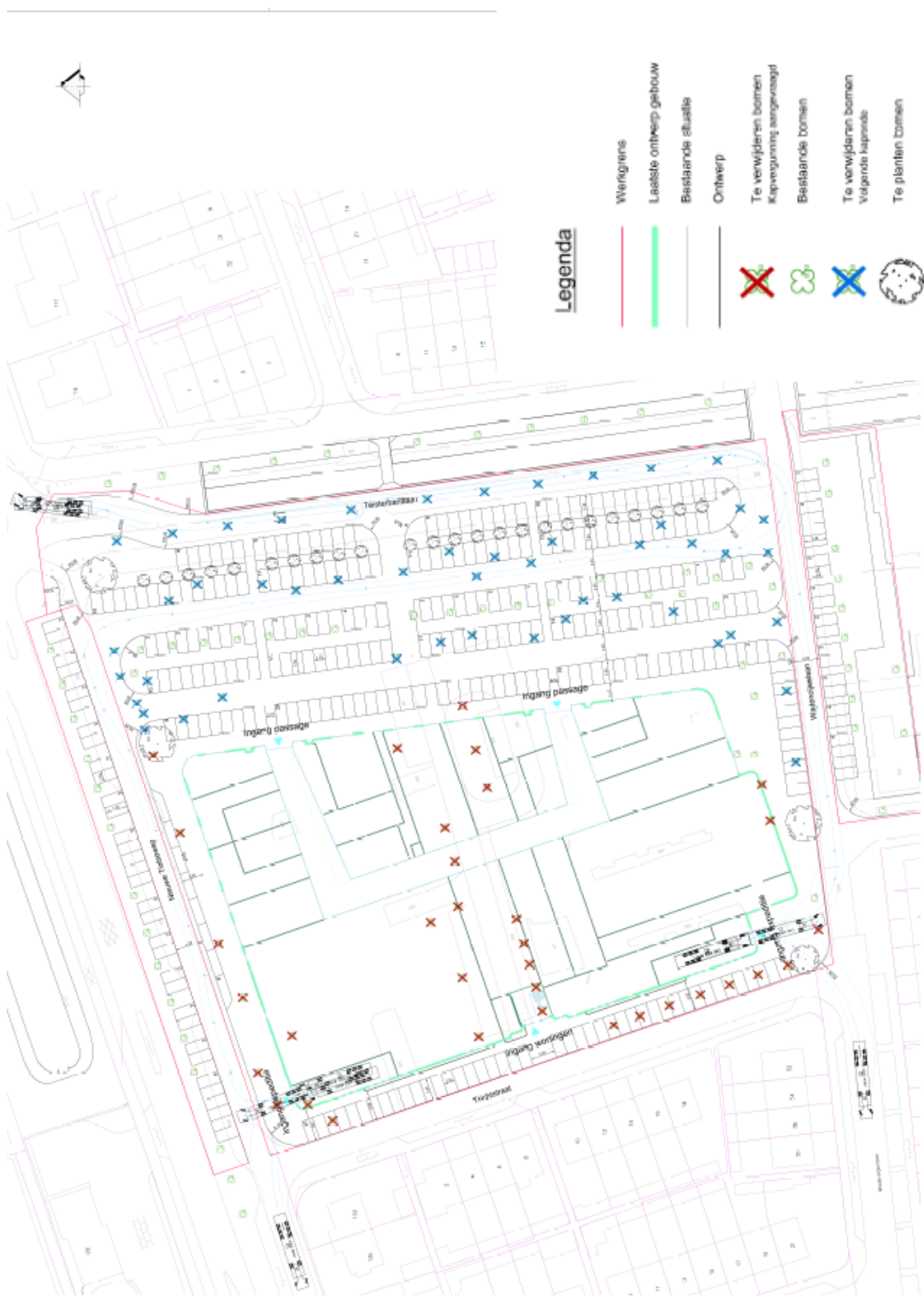
De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden;
- toekomstige natuurgebieden;
- beheergebieden.

BESCHERMING

Voor de EHS geldt het beschermings- en compensatieregime uit de Nota Ruimte, zoals uitgewerkt in de Spelregels EHS (Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS). In het geval van een ruimtelijke procedure worden ingrepen bij EHS-gebieden door het bevoegd gezag, het college van Gedeputeerde Staten van de provincie, getoetst. Wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS mogen niet worden aangetast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot openbaar belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd.

Bijlage 2. Kaart met te kappen en aan te planten bomen

Bijlage 3. Natuurwaarden waarvoor Natura 2000-gebied Rijkstakken is aangewezen

Habitattypen

H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden
H3260B Beken en rivieren met waterplanten (*grote fonteinkruiden*)
H3270 Slikkige rivieroever
H6120 *Stroomdalgraslanden
H6430A Ruigten en Zomen (*moerasspirea*)
H6430C Ruigten en Zomen (*droge bosranden*)
H6510A Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (*glanshaver*)
H6510B Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (*grote vossenstaart*)
H91E0A *Vochtige alluviale bossen (*zachthoutooibossen*)
H91E0B *Vochtige alluviale bossen (*essen-iepenbossen*)
H91F0 Droge hardhoutooibossen

Habitatsoorten

H1095 Zeeprik
H1099 Rivierprik
H1102 Elft
H1106 Zalm
H1134 Bittervoorn
H1145 Grote modderkruiper
H1149 Kleine modderkruiper
H1163 Rivierdonderpad
H1166 Kamsalamander
H1318 Meervleermuis
H1337 Bever

Broedvogels

A004 Dodaars
A017 Aalscholver
A021 Roerdomp
A022 Woudaapje
A119 Porseleinhoen
A122 Kwartelkoning
A153 Watersnip
A197 Zwarte stern
A229 IJsvogel
A249 Oeverzwaluw
A272 Blauwborst
A298 Grote karekiet

Niet broedvogels

A005 Fuut
A017 Aalscholver
A037 Kleine zwaan
A038 Wilde zwaan
A039 Toendrarietgans
A041 Kolgans
A043 Grauwe gans
A045 Brandgans
A048 Bergeend
A050 Smient
A051 Krakeend
A052 Wintertaling
A053 Wilde eend

A054 Pijlstaart
A056 Slobeend
A059 Tafeleend
A061 Kuifeend
A068 Nonnetje
A125 Meerkoet
A130 Scholekster
A140 Goudplevier
A142 Kievit
A151 Kempfaan
A156 Grutto
A160 Wulp
A162 Tureluur

Bijlage 4. Opgave van Quickscanhulp.nl

Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied – levering uit de Nationale Database Flora en Fauna

Disclaimer - De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is in opbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door de Gegevensautoriteit Natuur gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

NDFF - quickscanhulp.nl 21-09-2015 16:55:07

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Daslook	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Prachtklokje	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Rapunzelklokje	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Steenbreekvaren	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Tongvaren	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Wilde marjolein	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Kleine modderkruiper	Vissen	tabel II	0 - 1 km
Kamsalamander	Amfibieën	tabel III	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Havik	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Huismus	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Roek	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Bever	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Boommarter	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km

Colofon

Opdrachtgever
Walvoort Vastgoed

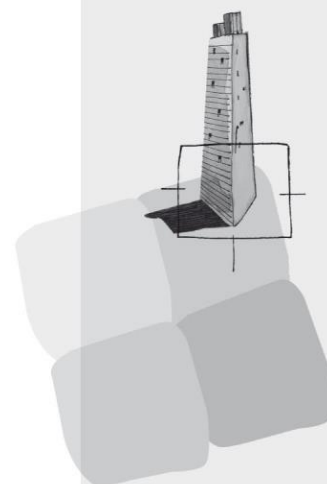
Contactpersoon
De heer A. Walvoort

Rapport
Mevrouw J.G.
Lindenholz
BügelHajema Adviseurs

Fotografie
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
Mevrouw T. Casimir
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
011.14.01.00.00

BügelHajema Adviseurs bv
Adviseurs voor leefomgeving en
omgevingsrecht BNSP
Utrechtseweg 7
3811 NA Amersfoort
T 033 465 65 45
F 0592 314 035
E info@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort